

For alle tannleger som kan komme til å få et barn i stolen:

Fra 1 til 20 på seks timer

Alle tannleger får et barn i stolen før eller siden. For mange er det dagligdags, for andre skjer det sjeldnere. Noen tannleger er kanskje mer redd for barn enn barna er for dem. Mange vil gjerne vite mer. Ta et kurs da vel!

Göran Dahllöf og Ann-Christin Grever kommer begge fra Karolinska Institutet i Huddinge i Stockholm, og er spesialister i pedodonti. Til sammen og hver for seg har de mange års erfaring fra klinikk, forskning og undervisning. I Sverige har de langt flere pedodontister enn i Norge, og hele 35 spesialistklinikker med mulighet til å ta hånd om barn med store behandlingsbehov. En av de største spesialistklinikkene er nettopp i Huddinge, og den er Ann-Christin Grever ansvarlig for, mens Göran Dahllöf er professor med ansvar for tannlegestudentenes grunnutdanning i pedodonti. De er godt oppdatert på det siste innen barnetannpleie, og ser frem til å dele dette med norske tannleger.

– Hva kommer kurset til å handle om?

– Dette blir et streiftog gjennom hele pedodontien og litt om alt på et voksende individ. Et allmennodontologisk kurs som spenner over mange felt, fra atferd og kariologi til sedering og andre ting. Vi tar for oss hele perioden fra barna er ett år til de er fylt 20, og gjør nedslag i ulike aldre der det skjer eller kan skje ting som det er viktig å vite om. Vi vil ta for oss både tenneses og bittets utvikling og hva man skal overvåke i ulike aldersgrupper.

– En annen ting vi også vil snakke om er viktigheten av å komme inn tidlig i barnets liv og risikobedømme, og forebygge. Mange privatpraktiserende tannleger har ikke så mye erfaring med dette, mens de offentlige ofte kan mer. I Stockholm er det nå sånn at det er fritt tannlegevalg, og hele 17 prosent av

Ann-Christin Grever og Göran Dahllöf ser frem til å møte norske tannleger med interesse for pedodonti.

barna behandles privat. Det er vel ikke slik i Norge ennå, men det er ikke umulig at utviklingen går i den retning også hos dere.

– Er det andre ting dere kommer til å legge vekt på?

– Ja, det er mange flere ting. Vi kommer til å fundere en del på når man skal legge fyllinger i melketenner, og materialvalg. Det skjer nemlig ganske ofte at man må legge om slike fyllinger, og det bør man helst unngå.

– Og så vil vi snakke om viktigheten av å gi mest mulig smertefri behandling.

– Et annet tema vi gjerne vil innom, er tannbehandling hos barn med kroniske sykdommer. Den gruppen har økt betraktelig de siste 20 årene, og er stadig voksende. Vi kommer til å streife innom ulike aspekter ved diagnoser som kreft, diabetes, astma, epilepsi, Downs syndrom, ADHD, autisme og fedme. Noe går direkte på tannhelsen, mens andre ting handler om terapiplan,

oppfølging og ulike vanskeligheter eller forhold rundt behandlingssituasjonen.

– Hvordan er utviklingen når det gjelder barn og unges tannhelse i Sverige?

– Det som er helt sikkert, er at forbedringstakten har stoppet helt opp. Hos førskolebarn har det ikke vært noen forbedring siden 80-tallet.

– Kunne det blitt bedre?

– Gitt de sosioøkonomiske forholdene vi har i Sverige kunne det ikke det. Og her er nok våre to land nokså like. Vi ser en økt polarisering, og i en storby som Stockholm; store ulikheter mellom bydelene.

– Har dere funnet noen måte å angripe det på?

– Ja, det har vi faktisk. Når det gjelder Stockholm, er byen blitt delt i fire kategorier, basert på sosioøkonomiske variabler. De som har svakest økonomi og dårligst tannhelse er nå de som får mest penger. Barna kalles inn ved ettårs-alder og risikobedømmes. Deretter

kaller man inn dem som anses å være i risikozonen med hyppige intervaller, i den hensikt å få et slags tak på dem før karies utvikles. Noen innkalles så ofte som to ganger i året for fluorlakk-behandling.

– Er det flere ting dere vil snakke om på kurset?

– Ja, vi må innom dette med traumer, og de vanligste ulykkene som kan føre til tannskader, som lek og fall i skolegården, slag, sports- og sykkeluhell.

– Og sedering. Noen barn trenger angstdempning og beroligende behandling som gir trygghet og gjør at de ikke husker så mye av behandlingen. Fra å være redde kan de faktisk få en positiv opplevelse. Jeg hadde en femåring her forleden dag, som var livredd i utgangspunktet. Men etter at hun hadde trukket sin tann sa hun at hun ville være hos tannlegen hver dag. Det er veldig viktig å gjøre hva en kan for å minske risikoen for en negativ opplevelse hos tannlegen. Det er stor sammenheng mellom tidlige smerteopplevelser og senere behandlingsangst.

– Hvilke tannleger ser dere for dere på kurset?

– Vi vil gjerne ha alle slags tannleger på kurs. Offentlig ansatte og privatpraktiserende. De som kan tenkes å få et barn i stolen. De som er vant til det og de som ikke opplever det så ofte. Vi vil gjerne ha mange spørsmål, og man trenger ikke ha mye erfaring, men man må være interessert. Mange synes det er ubehagelig å behandle barn, fordi de ikke er vant til det. Det viser seg blant

annet at pulsen stiger enormt når tannleger skal legge bedøvelse på barn. Hos oss som er vant til det også. Eller, konsentrasjonen øker i hvert fall betraktelig, avslutter Göran Dahllöf, som har vært i Norge og holdt kurs på landsmø-

tet før, og Ann-Christin Grever som ser frem til å møte norske kursdeltakere i januar.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi

407 00 16

Mange tenner små – hva gjør vi nå?

– en gjennomgang av pedodontien

Kursgivere

Professor Göran Dahllöf, Karolinska Institutet, Sverige
Övertandläkare, specialist i pedodonti
Ann-Christin Grever, Huddinge, Sverige

Kursinnhold

Grunnlaget for en livsvarig god tannhelse legges i barne- og ungdomsårene. Ny kunnskap og nye behandlingsmetoder gjør at pedodontien stadig er i endring. Kurset har til hensikt å gi en oppdatert oversikt over fagfeltet.

Kursplan

- * Inskolning av barn till tandvården – hur hanterar vi barn med avvikande beteende?
- * Smärtfri tandvård – användning av analgetika, lokalanestesi och sedering
- * Riskbedömning av orala sjukdomar – intervall för bite-wing röntgen och revision
- * Hur skall vi förebygga och behandla karies hos förskolebarn
- * Rekommendationer för fyllningsterapi i primära och unga permanenta tänder
- * Hur skall vi förebygga och behandla karies och parodontit hos tonåringar

– vad händer med de initiala kariesskadorna efter 19 år

- * Barn och ungdomar med kroniska sjukdomar – hur påverkas den orala hälsan?
- * Dentala trauma – diagnostik, tonvikt på primära tänder och frakturer med eller utan pulpablotta

Målgruppe

Tannleger, tannpleiere

Tid

Torsdag 11. januar 2007, kl. 0900 – 1600

Sted

Oslo Kongressenter, Folkets Hus, Youngs g. 11, Oslo

Antall timer (ekskl. 1 time lunsj)
6 timer

Kursavgift

Kr 1900 inklusiv lunsj og pausekaffe
OBS! Ved påmelding etter fristen vil kursavgiften øke med kr 400

Påmeldingsfrist

1. desember 2006